

ข้อกำหนดโครงการ (TOR)

โครงการพัฒนาเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑. หลักการและเหตุผล

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) ได้ดำเนินโครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและชุมชนท้องถิ่น เพื่อนำงานวิจัยและองค์ความรู้ที่มีอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาไปถ่ายทอดให้แก่ชุมชนตามโจทย์ของชุมชน เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจระดับฐานราก แก้ปัญหาอันเกิดจากวิกฤตการณ์ต่างๆ ของประเทศที่มีผลกระทบต่อชุมชนพื้นที่ และการยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชน จนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยบูรณาการการดำเนินงานกับเครือข่ายบริหารการวิจัย ๙ เครือข่าย ทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้แก่ เครือข่ายบริหารการวิจัยภาคเหนือตอนบน (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นแม่ข่าย) ภาคเหนือตอนล่าง (มหาวิทยาลัยนเรศวรเป็นแม่ข่าย) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นแม่ข่าย) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นแม่ข่าย) ภาคกลางตอนบน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นแม่ข่าย) ภาคกลางตอนล่าง (มหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นแม่ข่าย) ภาคตะวันออก (มหาวิทยาลัยบูรพาเป็นแม่ข่าย) ภาคใต้ตอนบน (มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์เป็นแม่ข่าย) และภาคใต้ตอนล่าง (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเป็นแม่ข่าย) ดำเนินภารกิจสร้างความร่วมมือกับนักวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นสมาชิกเครือข่ายฯ เพื่อดำเนินการวิจัยที่ตอบสนองต่อการใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากอย่างแท้จริง

การจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีภารกิจหลักที่สำคัญในการนำองค์ความรู้และนวัตกรรมไปพัฒนาประเทศ โดยสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลไกในการขับเคลื่อนหลัก ประกอบกับนโยบายรัฐบาลที่ต้องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม โดย สป.อว. มีบทบาทที่สำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบนิเวศด้านการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยทำหน้าที่สร้างคน สร้างความรู้ สร้างนวัตกรรม ๔.๐ เพื่อมุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมสำหรับเศรษฐกิจฐานราก (Area-based & Local Economy) ตามยุทธศาสตร์ อววน. โดยอาศัยการดำเนินงานของเครือข่ายบริหารการวิจัยทั้ง ๙ เครือข่าย ที่ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ เพื่อเป็น Platform การบูรณาการความร่วมมือในการทำงานร่วมกับชุมชนที่เข้มแข็ง สร้างและพัฒนาักวิจัยใหม่ที่สามารถทำงานร่วมกับชุมชนได้มากขึ้น และสามารถรวมพลังกันเพื่อทำงานวิจัยและนวัตกรรมในแผนงานตามโจทย์และแก้ปัญหาเร่งด่วนของประเทศที่เกิด Impact สูงต่อชุมชนพื้นที่และประเทศโดยรวม

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อพัฒนาระบบ รูปแบบ และกลไกการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและชุมชนในพื้นที่ในการนำองค์ความรู้วิจัยและนวัตกรรมในสถาบันอุดมศึกษาไปยกระดับเศรษฐกิจฐานราก

๒.๒ เพื่อบูรณาการการทำงานวิจัยร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและภาคส่วนต่างๆ เพื่อจัดทำโปรแกรมวิจัยที่ตรงตามความต้องการและแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของพื้นที่/ประเทศ

๒.๓ เพื่อสนับสนุนให้บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเตรียมความพร้อมและมีทักษะในการทำวิจัยและนำผลที่ได้รับจากการทำวิจัยไปถ่ายทอดเทคโนโลยีและบ่มเพาะธุรกิจให้กับผู้ประกอบการ SMEs และชุมชน เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจระดับฐานรากและยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้นอย่างเป็นระบบครบวงจรที่ยั่งยืน

๒.๔ เพื่อสร้างนักวิจัยใหม่จากสถาบันอุดมศึกษา และนักวิจัยในชุมชนให้สามารถทำงานวิจัยในพื้นที่ได้

๓. เจ็อนไขและขอบเขตการดำเนินงาน

๓.๑ เครือข่ายบริหารการวิจัย ๙ เครือข่าย เสนอข้อเสนอโครงการพัฒนาเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อดำเนินกิจกรรม ๓ กิจกรรม รวมงบประมาณบริหารจัดการเครือข่าย ในกรอบวงเงินเครือข่ายละไม่เกิน ๒,๙๐๐,๐๐๐ บาท

๑) การสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายบริหารการวิจัย เครือข่ายละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท

๒) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรวิจัย นิสิต/นักศึกษา ให้ทำงานวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีร่วมกับชุมชน เครือข่ายละ ๗๐๐,๐๐๐ บาท

๓) การลงพื้นที่ศึกษาศักยภาพเพื่อยกระดับการพัฒนาเชิงพื้นที่ของเครือข่าย และจัดทำข้อเสนอโครงการและแผนปฏิบัติงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก (Preliminary Research) เครือข่ายละ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๔) งบประมาณบริหารจัดการเครือข่ายเพื่อดำเนินกิจกรรม เครือข่ายละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท

๑) การสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายบริหารการวิจัย

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายบริหารการวิจัย โดยอย่างน้อยต้องมีกิจกรรม ดังต่อไปนี้

- การจัดทำยุทธศาสตร์ กลไก รูปแบบการบริหารจัดการในบริบทใหม่ของเครือข่ายให้สามารถดำเนินการเชิงรุก เพื่อเป็น Platform ความร่วมมือการทำงานร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา สถาบันวิจัย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อพัฒนานักวิจัย และเพื่อพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมไปยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ให้เป็นระบบนิเวศในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน

- การสร้างการมีส่วนร่วม ประสานพลัง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างสถาบันอุดมศึกษา สถาบันวิจัย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในพื้นที่ เพื่อกำหนดโจทย์วิจัย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างความตระหนักและผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย

- การสำรวจและประเมินระดับความพร้อมของความรู้และเทคโนโลยีทางด้านสังคม (Societal Readiness Level - SRL) ของผลงานวิจัยของเครือข่าย เพื่อนำมาต่อยอดและ/หรือใช้ประโยชน์

ผลผลิต

๑) ยุทธศาสตร์ รูปแบบ กลไก การบริหารจัดการเครือข่ายในเชิงรุก เพื่อประสานความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกเครือข่าย

๒) กิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย อย่างน้อย ๒ กิจกรรม

๓) รายงานผลการสำรวจการประเมินระดับความพร้อมของความรู้และเทคโนโลยีทางด้านสังคม (Societal Readiness Level - SRL) ของผลงานวิจัยของเครือข่าย

๒) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรวิจัย นิสิต/นักศึกษา ให้ทำงานวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีร่วมกับชุมชน

การพัฒนาศักยภาพ นักวิจัย บุคลากร นิสิต/นักศึกษา ชุมชน โดยการสร้างความตระหนัก สร้างทักษะ และฝึกปฏิบัติการกำหนดโจทย์และแนวทางแก้ไข โดยนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีในสถาบันอุดมศึกษาสู่ชุมชน การอบรมสร้างทักษะให้นักวิจัยพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยร่วมกับชุมชน (การฝึกเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย การอบรมนักบริหารจัดการงานวิจัย/นักถ่ายทอดเทคโนโลยี การประเมินผลกระทบเชิงสังคม และการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ฯลฯ)

ผลผลิต

เครือข่ายละอย่างน้อย ๓ หลักสูตร หลักสูตรละไม่ต่ำกว่า ๕๐ คน

๓) การลงพื้นที่ศึกษาศักยภาพเพื่อยกระดับการพัฒนาเชิงพื้นที่ของเครือข่าย และจัดทำข้อเสนอโครงการและแผนปฏิบัติงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก (Preliminary Research)

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาศักยภาพเพื่อยกระดับการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อประกอบการพัฒนาข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับทุนการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ต่อแหล่งทุนที่เกี่ยวข้องของเครือข่ายและสมาชิกเครือข่าย

ผลผลิต/ผลลัพธ์

๑. มีสรุปผลการศึกษาและความร่วมมือในการเตรียมดำเนินโครงการจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ศึกษา เพื่อใช้ประกอบการจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับทุนการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ต่อแหล่งทุนที่เกี่ยวข้อง ที่มีความชัดเจนประกอบด้วย

๑) ประเด็นปัญหา ศักยภาพและโจทย์ที่ทำหายจากพื้นที่ (Demand side) ในระดับพื้นที่ต่ำลงขึ้นไป

๒) ข้อมูลและสารสนเทศของบริบททั่วไปของพื้นที่และบริบทเฉพาะของประเด็นปัญหา ศักยภาพและโจทย์ที่ทำหายจากพื้นที่ (Demand side)

๓) แนวทางการพัฒนา ประเด็นการพัฒนาและแผนการพัฒนา ตามประเด็นปัญหา ศักยภาพและโจทย์ที่ทำหายจากพื้นที่ (Demand side)

๔) กรอบแนวคิดการพัฒนา กระบวนการ และชุดความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Supply side) ที่จะดำเนินการตามแนวทางการพัฒนา ประเด็นการพัฒนา และแผนการพัฒนาที่สอดคล้องกับประเด็นปัญหา ศักยภาพและโจทย์ที่ทำหายจากพื้นที่ (Demand side)

๕) ข้อตกลงความร่วมมือหรือหลักฐานแสดงความร่วมมือที่จะร่วมดำเนินโครงการของหน่วยงาน/องค์กรที่รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่

๖) เชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเบื้องต้น (Preliminary Research) กับฐานข้อมูลของชุมชนในรูปแบบ Digitizing Data

๒. ร่างข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับทุนสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาที่สอดคล้องกับ OKRs และเงื่อนไขการสนับสนุนทุนวิจัยและพัฒนาของแหล่งทุนที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อยเครือข่ายละ ๑๐ โครงการ

ทั้งนี้ ประเด็นการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยเบื้องต้น (Preliminary Research) ควรเป็นประเด็นท้าทายที่ช่วยแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของพื้นที่ ซึ่งเป็น flagship ของเครือข่าย ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงควรแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่

๑) Health and Wellness Tourism เพื่อจัดทำเอกสารเชิงหลักการ (Concept Paper) เสนอแหล่งทุน สำหรับขอรับการสนับสนุนงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ หรือ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สัดส่วนงบประมาณ ร้อยละ ๗๐ ของงบประมาณในกิจกรรมนี้

๒) ประเด็นท้าทายตามบริบทพื้นที่ สัดส่วนงบประมาณ ร้อยละ ๓๐ ของงบประมาณในกิจกรรมนี้

ผลผลิต

เกิดบุคลากรวิจัยใหม่ในสถาบันอุดมศึกษา ที่สามารถทำงานวิจัยร่วมกับชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และ/หรือ แก้ปัญหาในสถานการณ์ปัจจุบันเร่งด่วนของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่น้อยกว่า ๖๐ คน

๓.๒ ในการที่สถาบันอุดมศึกษาผู้รับทุนจะนำผลการศึกษาไปเผยแพร่หรือนำไปต่อยอด เพื่อขอรับการสนับสนุนทุนวิจัยจากแหล่งทุนอื่น ให้ผู้รับทุนลงข้อความประกาศิตติคุณทุกครั้งด้วยว่า โครงการศึกษาฯ ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๓.๓ ขอให้เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) แต่งตั้งคณะกรรมการ ๑ ชุด เพื่อพิจารณากำหนด และคัดเลือกประเด็นการศึกษา และการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

๓.๔ ขอบเขตและวิธีการการเปลี่ยนแปลงและขยายระยะเวลาการดำเนินการศึกษา ได้แก่

๓.๔.๑ การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดการศึกษา ขอให้เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) เป็นผู้พิจารณา และแจ้ง สป.อว. ทราบ

๓.๔.๒ การขอขยายเวลาดำเนินงาน เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) สามารถขอขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน ๓ เดือน ทั้งนี้ และเครือข่ายบริหารการวิจัย (C) จะต้องมียกยอขอขยายระยะเวลาไปยัง สป.อว. ล่วงหน้าอย่างน้อย ๓๐ วัน ก่อนครบกำหนดการดำเนินงานตาม MOU

๓.๕ สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้จากการศึกษานี้ ให้เป็นสิทธิร่วมกันของผู้ให้ทุนตามสัดส่วนของจำนวนเงินที่ผู้ให้ทุนแต่ละฝ่ายได้จ่ายเงินและ/หรือทรัพย์สินให้กับสถาบันอุดมศึกษาผู้รับทุนจริงตามสัญญา โดยสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ขอมอบสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดขึ้นจากโครงการวิจัยให้กับสถาบันอุดมศึกษาผู้รับทุน

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

๕. งบประมาณในการจัดสรร

กิจกรรม	งวดที่ ๑	งวดที่ ๒	งวดที่ ๓
๑. การสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายบริหารการวิจัย	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๕๐	
๒. การพัฒนาศักยภาพบุคลากรวิจัย นิสิต/นักศึกษา ให้ทำงานวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีร่วมกับชุมชน	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๕๐	
๓. การลงพื้นที่ศึกษาศักยภาพเพื่อยกระดับการพัฒนาเชิงพื้นที่ของเครือข่าย และจัดทำข้อเสนอโครงการและแผนปฏิบัติงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก	ร้อยละ ๗๐		ร้อยละ ๓๐
๔. การบริหารจัดการของเครือข่าย	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๕๐	

หมายเหตุ งวดที่ ๒ และ ๓ จะจัดสรรงบประมาณ เมื่อ สป.อว. ได้รับการจัดสรรงบประมาณงวดที่ ๒ และ ๓ จาก สกสว. ตามลำดับ

๖. กรอบระยะเวลาและขั้นตอนการดำเนินงาน

๖.๑ สป.อว. โดยคณะกรรมการ/คณะทำงาน จัดทำข้อกำหนดโครงการ (TOR) และเวียนแจ้งเครือข่ายบริหารการวิจัย (C) ทั้ง ๙ แห่ง ภายในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔

๖.๒ เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) จัดประชุมสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายฯ พร้อมแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อกำหนดหัวข้อ/ประเด็นการศึกษา

๖.๓ เครือข่ายบริหารการวิจัย (เครือข่าย C) นำส่งเอกสารข้อเสนอโครงการพัฒนาเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยผ่านความเห็นชอบจากเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา (B) และส่งมายัง สป.อว. ภายในวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

๖.๔ สป.อว. โดยคณะกรรมการ/คณะทำงาน พิจารณาให้ความเห็นชอบข้อเสนอโครงการพัฒนาเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของเครือข่ายบริหารการวิจัย (C) โดยจะนำเสนอปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นผู้ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ และอนุมัติให้จัดสรรงบประมาณให้แก่เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) โดยตรง ภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

๖.๕ เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) เริ่มดำเนินงานตามข้อเสนอโครงการที่ได้รับอนุมัติ โดยจัดส่งสรุปรายงานความก้าวหน้า ภายใน ๙๐ วัน นับถัดจากวันที่ลงนามใน MOU มายัง สป.อว. ผ่านเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา (เครือข่าย B) ให้ความเห็นชอบ ภายใน ๑๕ วัน หลังจากครบกำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน

๖.๖ เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) ดำเนินการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน โดยจัดทำรายงานผลการดำเนินงานมายัง สป.อว. ผ่านเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา (เครือข่าย B) ให้ความเห็นชอบ ภายใน ๑๕ วัน หลังจากสิ้นสุดปีงบประมาณ (๓๐ ก.ย. ๒๕๖๔)

๗. กำหนดเวลาและสถานที่ส่งข้อเสนอโครงการ

ให้เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) ๙ แห่ง จัดทำข้อเสนอโครงการตามแบบฟอร์มที่กำหนด จำนวน ๑ ชุด พร้อม CD จำนวน ๑ แผ่น ส่งมายัง สำนักประสานและส่งเสริมกิจการอุดมศึกษา สำนักงาน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เลขที่ ๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๐๓๙ ๕๕๔๕-๘ E-mail: research_ohed@hotmail.com ภายในวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ยึดวันที่ประทับตราไปรษณีย์เป็นสำคัญ)